

**ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ
ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԷԿՈՆՈՄԻԿԱ**

ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	ՖԻԶԻԿԱՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱԿԱՆ և ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ
ԱՄԲԻՈՆ	ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ ԵՎ ԸՆԹԱՑԻԿ ՄՈՂՈՒԼ	ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԷԿՈՆՈՄԻԿԱ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ ԵՎ ՄՈՂՈՒԼՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ	0604B3/12
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ
ԿՈՒՐՍ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	2-րդ կուրս, 2-րդ կիսամյակ
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	Ներկայացնել ձեռնարկության տնտեսական վարքի բնույթը շուկայի ընդհանուր սկզբունքների և օրինաչափությունների համատեքստում, ձևավորել գործնական հմտություններ ձեռնարկության նպատակների ձևակերպման, ձեռնարկատիրության կազմակերպման մոդելավորման, կառավարչական որոշումների կայացման համար:
ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՁՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ	ԳԻՏԵԼԻՔ • Ձեռնարկությունը վարելու օրենքները, կանոնները ու սկզբունքները: ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ • հետազոտել ձեռնարկության արտադրանքի շուկայական պահանջարկը ու առաջարկը: ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆ • որոշել կառավարման կազմակերպական ձևերի, նյութական ու աշխատանքային ռեսուրսների օգտագործման ռացիոնալ մեթոդները, • կանխատեսել արտադրության միջոցների ու սպառման առարկաների արտադրության ու բաշխման պրոբլեմներին: • զգալ փոքր բիզնեսում ձեռնարկության հաջող գործունեության որոշումների կայացմանը:
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ	• ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ - 5 • ԼՍԱՐԱՅԻՆ ԺԱՄ - 64 • ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ - 32 • ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ - 32 • ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԺԱՄ - 4
ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐ	Տնտեսագիտության տեսության, միկրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունների և օրենքների իմացություն:
ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈՂՆԵՐ	Դասախոսություն, քննարկումներ, բանավեճեր ինքնուրույն աշխատանք

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ
ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ձեռնարկության ընդհանուր բնութագիրը և կառուցվածքը
Ֆիրման որպես ձեռնարկատիրական հիմնական սուբյեկտ: «Էկոնոմիկա»
հասկացությունը և նրա դրսևորման ձևերը: Ձեռնարկատիրությունը որպես
տնտեսության սկզբնական օղակ: Ձեռնարկության կազմավորման
անհրաժեշտ պայմանները:

Ձեռնարկատիրական գործունեություն: Ձևերը և տեսակները:
Ժամանակակից ձեռնարկատիրության գործունեության էությունը և
խնդիրները: Ձեռնարկատիրության գործառույթները: Ձեռնարկատիրության
դասակարգումը: Ձեռնարկության կազմակերպա-իրավական ձևերը:

Ձեռնարկության աշխատանքային ռեսուրսները և նրանց վարձատրումը
Ձեռնարկության անձնակազմը և կառուցվածքը: Ձեռնարկության
անձնակազմի հիմնական բնութագրումը: Աշխատանքի վարձատրման ձևերը
և համակարգերը: Աշխատանքի վարձատրման ոչ տարիֆային
համակարգերը:

Ձեռնարկության հիմնական միջոցները և արտադրական հզորությունները
Հիմնական միջոցների էությունը և բնորոշ գծերը: Հիմնական արտադրական
միջոցների նյութական կազմը և կառուցվածքը: Ձեռնարկության
արտադրական հզորությունը: Շրջանառու միջոցների էությունը , կազմը և
կառուցվածքը: Շրջանառու միջոցների նորմավորումը և շրջանառելիության
արագացումը:

Ձեռնարկության աշխատանքային ռեսուրսները և նրանց վարձատրումը
Ձեռնարկության անձնակազմը և կառուցվածքը: Ձեռնարկության
անձնակազմի հիմնական բնութագրումները: Աշխատանքի վարձատրման
կազմակերպումը: Աշխատանքի վարձատրման ձևերը և համակարգերը:

Արտադրական պլանավորում և ձեռնարկության բիզնես-պլան
Պլանավորման էությունը , խնդիրները: Պլանավորման սկզբունքները և
մեթոդները: Տնտեսական կանխագուշակման էությունը, խնդիրները:
Պլանավորման գործիքները և ցուցանիշները: Ձեռնարկության զարգացման
պլանների մշակումը:

Արտադրության կազմակերպումը ձեռնարկություններում
Ֆիրմայի արտադրական կառուցվածքը: Արտադրության էությունը ,
խնդիրները: Ձեռնարկության արտադրական կառուցվածքի ձևավորման
գործոնները: Արտադրության տիպերը և կազմակերպման ձևերը:

Արտադրական կազմակերպման ձևերը
Արտադրության կազմակերպման հասարակական ձևերը: Արտադրության
համակաենտրոնացումը և ձեռնարկության մասշտաբները: Արտադրության
մասնագիտացումը և նրա անհրաժեշտությունը:

Ձեռնարկության մարքեթինգային գործունեություն
Մարքեթինգի էությունը և տեսակները: Մարքեթինգի եռակարգակային
մոդելը: Մարքեթինգային գործունեության խնդիրները և հիմնական
ուղղությունները: Ձեռնարկության մարքեթինգի ստրատեգիայի իրացումը:

Ձեռնարկության նյութա-տեխնիկական ապահովումը և լոգիստիկա
Լոգիստիկայի բնորոշումը, խնդիրները և սկզբունքները: Ձեռնարկության
նյութա-տեխնիկական ապահովման կազմակերպումը: Նյութական
ռեսուրսների մատակարարման պայմանները: Նյութական պաշարների
կառավարումը:

Ձեռնարկության նորարական և ներդրումային գործունեությունը
Ձեռնարկության նորամուծությունները և դրանց կառավարումը:
Ձեռնարկության զարգացման օրինաչափություններն ու գործոնները:
Արտադրության արդյունավետության էությունը, տեսակները:

	Նորամուծական գործընթացների կառավարումը: Ձեռնարկության ֆինանսական ռեսուրսները Ֆիրմայի սեփական և փոխառու միջոցները: Ձեռնարկության սեփական կապիտալը: Ձեռնարկության ֆինանսավորման փոխառու աղբյուրները: Ձեռնարկության ծախսերը և նրանց դասակարգումը: Ձեռնարկության եկամուտները և նրանց դասակարգումը: Հարկային համակարգը և նրա գործելու մեխանիզմը Հարկերի էությունը և բնորոշ գծերը: Հարկերի տարրերը և վճարման եղանակները: Շուկայական էկոնոմիկան և հարկման սկզբունքները: Հարկերի ձևերը և գործելու բնույթը: Արտադրանքի ինքնարժեքը և գների համակարգը Արտադրանքի ծախսերը և նրանց դասակարգումը: Արտադրանքի ինքնարժեքը և նրա կառուցվածքը: Արտադրանքի ինքնարժեքի պլանավորումը: Արտադրանքի ինքնարժեքը և նրա կառուցվածքը: Գների կառուցվածքը և տեսակները: Գնագոյացման գործոնները և դրանց վերլուծությունը: Արտադրանքի որակի կառավարումը ձեռնարկություններում «Արտադրանքի որակ» հասկացությունը, ցուցանիշները: Արտադրանքի որակի ճյուղային առանձնահատկությունները: Արտադրանքի որակի կառավարումը: Արտադրանքի որակի և նրա «մրցունակությունը»: Արտադրանքի որակի բարձրացման հիմնական ուղիները: Հաշվառումը և հաշվետվությունն արտադրական կազմակերպությունում Հաշվառման էությունը, տեսակները: Հաշվապահական հաշվառումը և տեղեկատվությունը: Հաշվապահական հաշվառման մեթոդը և տարրերը: Հաշվապահական հաշվետվության հիմնական ձևերը: Ռիսկը ձեռնարկության գործունեության մեջ Ռիսկի էությունը և տեսակները: Ռիսկերի կանխատեսումը, եղանակները, գնահատումը: Ռիսկերի կառավարումը:
ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ	1. Գ. Խաչատրյան – «Ձեռնարկության էկոնոմիկա և կառավարում», Երևան, 2009թ. 2. Ю. Г. Елизаров – Экономика организаций (предприятий), М. 2008г.
ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ	1. Бизнес-план: Методические материалы/ Под ред. Р.Г. Маниловского. М. 1998г. 2. Паникин А. Шестое доказательство. М. 1998г. 3. Зайцев Н. Л. – Экономика промышленного предприятия. М. 1996г. 4. Котлер Ф. Основы маркетинга. М Прогресс, 2001г.
ՍՏՈՒԳՄԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՁԵՎԵՐԸ	Նախատեսված է 2 ընթացիկ գրավոր ստուգում՝ ստուգողական աշխատանքներ, յուրաքանչյուրը 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ 30, 30, 40 միավորային արժեքով: Եզրափակիչ ստուգումը բանավոր է՝ 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Քննական հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ 30, 30, 40 միավորային արժեքով:
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	1. Բաղադրիչ 1 10 % /հաճախումներ/ 2. Բաղադրիչ 2 20% /ընթացիկ ստուգում 1-ին/ 3. Բաղադրիչ 3 20% /ընթացիկ ստուգում 2-րդ/ 4. Բաղադրիչ 4 40% /ամփոփիչ ստուգում/ 5. Բաղադրիչ 5 10% /ընթացիկ ակտիվություն/

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ
ՍԱՆԴՂԱԿ

Գնահատման թվային միավորը	Տարային գնահատական	Գնահատականի պաշտոնական թվային համարժեքը
96-100	A+	5+
91-95	A	5
86-90	A-	5-
81-85	B+	4+
76-80	B	4
71-75	B-	4-
66-70	C+	3+
61-65	C	3
40-60	C-	3-
Մինչև 39	D	2

Հ/Հ	Թ ե մ ա	Լսարանային ժամեր					Ուսանողի ինքնուրույն աշխատաժամանակը	Ուսանողի ընդհանուր աշխատաժամանակը
		Դասախոսություն	Գործնական	Լաբորատոր	սեմինար	Ուս. պրակտիկա		
1.	Ձեռնարկության ընդհանուր բնութագիրը և կառուցվածքը	2					2	4
2.	Ձեռնարկության ընդհանուր բնութագիրը և կառուցվածքը		2				2	4
3.	Ձեռնարկատիրական գործունեություն: Ձևերը և տեսակները:	2					2	4
4.	Ձեռնարկատիրական գործունեություն: Ձևերը և տեսակները:		2				2	4
5.	Ձեռնարկության հիմնական միջոցները և արտադրա-կան հզորությունները	2					2	4
6.	Ձեռնարկության հիմնական միջոցները և արտադրական հզորությունները		2				2	4
7.	Ձեռնարկության աշխատանքային ռեսուրսները և նրանց վարձատրումը	2					2	4
8.	Ձեռնարկության աշխատանքային ռեսուրսները և նրանց վարձատրումը		2				2	4
9.	Արտադրական պլանավորում և ձեռնարկության բիզնես-պլան	2					2	4
10.	Արտադրական պլանավորում և ձեռնարկության բիզնես-պլան		2				2	4
11.	Արտադրության կազմակերպումը ձեռնարկություններում	2					2	4
12.	Արտադրության կազմակերպումը ձեռնարկություններում		2				2	4
13.	Արտադրական կազմակերպման ձևերը	2					2	4
14.	Արտադրական կազմակերպման ձևերը		2				2	4
15.	Ձեռնարկության մարքեթինգային գործունեություն	2					2	4
16.	Ձեռնարկության մարքեթինգային գործունեություն		2				2	4
17.	Ձեռնարկության նյութա-տեխնիկական ապահովումը և լոգիստիկա	2					2	4
18.	Ձեռնարկության նյութա-տեխնիկական ապահովումը և լոգիստիկա		2				2	4
19.	Ձեռնարկության նորարական և ներդրումային գործունեությունը	2					4	6
20.	Ձեռնարկության նորարական և ներդրումային գործունեությունը		2				4	6
21.	Ձեռնարկության ֆինանսական ռեսուրսները	2					4	6
22.	Ձեռնարկության ֆինանսական ռեսուրսները		2				2	4
23.	Արտասրանքի ինքնարժեքը և գների համակարգը	2					2	4
24.	Արտասրանքի ինքնարժեքը և գների համակարգը		2				2	4
25.	Հարկային համակարգը և նրա գործելու մեխանիզմը	2					2	4
26.	Հարկային համակարգը և նրա գործելու մեխանիզմը		2				2	4

27.	Արտադրանքի որակի կառավարումը ձեռնարկություններում	2					2	4
28.	Արտադրանքի որակի կառավարումը ձեռնարկություններում		2				2	4
29.	Ռիսկը ձեռնարկության գործունեության մեջ	2					2	4
30.	Ռիսկը ձեռնարկության գործունեության մեջ		2				2	4
31.	Հաշվառումը և հաշվետվությունն արտադրական կազմակերպությունում	2					2	4
32.	Հաշվառումը և հաշվետվությունն արտադրական կազմակերպությունում		2				2	4
Ընթացիկ ստուգում 1								4
Ընթացիկ ստուգում 2								6
Ամփոփիչ ստուգում								6
Ընդամենը								150